

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนอกเหนือจากภาษาอังกฤษนั้น เป็นสิ่งที่มีความหมาย และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่ง ที่ทวีความสำคัญเป็นที่ นิยมศึกษาของคนทุกมุมโลก ผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ภาษาญี่ปุ่นได้กลายเป็นภาษาต่างประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีผู้นิยมเรียนมากเป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ ทำให้มี ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก (นภสินธุ์ แผลงศร 2549 : 65) ในประเทศไทย การศึกษาภาษาญี่ปุ่นได้รับความนิยมนิยมในหมู่นักเรียนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกปี เนื่องจากเป็นภาษาที่ สำคัญภาษาหนึ่งที่สามารถใช้ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ กระแสความนิยมภาษาญี่ปุ่น เริ่มขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นจึงได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น มีการจัดการเรียน การสอนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ไปจนถึงระดับบัณฑิตศึกษา และในสถาบัน สอนภาษาต่าง ๆ ปัจจุบันในแต่ละปีมีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นกว่า 40,000 คน (ปราณี จงสุจริตธรรม 2549 : 53)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาตระหนักถึงความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศ สำคัญภาษาหนึ่งในแถบเอเชีย จึงเป็นสถาบันอุดมศึกษาสถาบันหนึ่ง ที่มีการจัดการเรียนการสอน ภาษาญี่ปุ่นให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เลือกเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นผู้ที่ ไม่เคยศึกษาภาษาญี่ปุ่นมาก่อน จึงเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในเนื้อหาระดับต้นสำหรับ ผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้มาก่อน โดยบูรณาการการฝึกทักษะทั้ง 4 นั้น คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเข้า ด้วยกัน ในด้านทักษะการอ่านและการเขียน นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ตัวอักษรญี่ปุ่น 2 ชนิด คือ อักษรฮิรางานะ และอักษรคาตากานะ โดยที่อักษรฮิรางานะจะเป็นอักษรประเภทแรกที่ผู้เรียนจะเริ่มเรียน มีจำนวน 46 ตัว สำหรับผู้เรียนที่เพิ่งเริ่มต้นเรียนภาษาญี่ปุ่นหรือตัวอักษรญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก การจดจำ ตัวอักษร เพื่อที่จะอ่านออกเขียนได้อย่างถูกต้อง เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาและความพยายามเป็นอย่างมาก ในการฝึกฝนทบทวนการที่ผู้เรียนสามารถจดจำอักษรฮิรางานะได้ดี ก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดี ในการอ่านและการเขียนประโยคภาษาญี่ปุ่นต่อไป อุปกรณ์ที่ใช้การเรียนการสอนอักษรฮิรางานะ โดยทั่วไปมักจะใช้บัตรตัวอักษร บัตรคำ ภาพประกอบ และสมุดแบบฝึกหัด ซึ่งอาจจะไม่เป็นสิ่ง นำมาเพื่อสำหรับนักศึกษา และนักศึกษาบางคน que เลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น ก็ไม่ได้มาจากความสนใจของ ตนเองอย่างแท้จริง รวมทั้งสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ที่ไม่ค่อยมีโอกาสดูพบปะกับชาวญี่ปุ่น

นอกจาก อาจารย์ผู้สอนแล้ว ทำให้ผู้เรียนไม่ค่อยมีแรงจูงใจ หรือมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนเท่าใดนัก และเป็นที่ทราบกันว่าภาษาญี่ปุ่นจัดว่าเป็นภาษาที่ยากภาษาหนึ่งในโลก นักศึกษาจึงมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพราะคิดว่ายาก เมื่อมาพบกับสิ่งที่ต้องใช้เวลาและความพยายามมากกว่าปกติจึงเกิดการท้อแท้และเบื่อหน่ายในการเรียน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สอดคล้องกับที่ ลัดดาวัลย์ ศรีสวัสดิ์พงษ์ (2541 : 150) กล่าวว่านักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นมักจะตั้งความหวังไว้สูง แต่ขาดความมานะพยายามในการเรียนอย่างจริงจัง และมักย่อท้อและเลิกเรียนเมื่อเรียนไปได้ระยะหนึ่ง นักเรียนที่จะประสบความสำเร็จในการเรียน คือ คนที่รักภาษาญี่ปุ่น และมีความสนใจอย่างจริงจัง ผู้สอนควรสอนพื้นฐานแก่นักเรียนให้แน่น และควรพยายามทุกวิถีทางที่จะให้ผู้เรียนจดจำ ในสิ่งที่เรียนมาแล้วให้ได้ เพื่อที่เรียนเนื้อหาใหม่ที่เพิ่มขึ้น โดยไม่ลืมของเก่า นภสินธุ์ แผลงศร (2549 :70) กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในระดับต้น เป็นการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนภาษาตามแนวธรรมชาติ ที่เน้นความสามารถด้านการฟัง และการพูด เมื่อเรียนรู้เรื่องการฟัง และการพูดได้ระดับหนึ่งแล้ว อาจเริ่มต้นสอนตัวอักษรญี่ปุ่น เพื่อเป็นการช่วยความจำของผู้เรียนให้จำได้เร็วขึ้น ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเหมือนกับว่า เป็นกิจกรรมที่ทำกันต่อเนื่อง สอดคล้องกับบทเรียน เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และความต้องการของผู้เรียนมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นอย่างมหาศาล และมีผลต่อความตั้งใจของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นอีกด้วย ผู้วิจัยจึงพยายามหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนและปรับทัศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น โดยอาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่เรียกว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ ในการนำเสนอสื่อประสม ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก แผนภูมิ กราฟ ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน หรือองค์ความรู้ ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด โดยที่คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะนำเสนอเนื้อหาที่ละหน้าจอภาพ เนื้อหาความรู้ในคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะได้รับการถ่ายทอดในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและโครงสร้างของเนื้อหา โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การได้มาซึ่งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นตัวอย่างที่ดีของสื่อการศึกษาในลักษณะตัวต่อตัว ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ หรือการโต้ตอบพร้อมทั้งการได้รับผลป้อนกลับอย่างสม่ำเสมอกับเนื้อหา และกิจกรรมต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังเป็นสื่อการสอน ที่สามารถสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถที่จะประเมิน และตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา

วิจารณ์ สงกรานต์ (มปป. : 1-2) ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุรเชษฐ เวชพิทักษ์ และคณะ (2546 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า จุดที่สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแตกต่างจากสื่ออื่น ๆ ชัดเจนที่สุด อยู่ที่ผู้ผลิตสามารถสร้างโปรแกรมให้มีปฏิสัมพันธ์ หรือโต้ตอบกับผู้เรียนได้ ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการเรียน ทดสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ บันทึกผลการเรียน กระทั่งจัดบทเรียนที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันได้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนกำหนดและตัดสินใจด้วยการเลือกวิธีการเรียนได้ด้วยตนเอง (วิภา อุดมฉันท 2544 : 79)

มีงานวิจัยจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศที่พบว่า การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาของผู้เรียน ทั้งในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา หรือแม้แต่แก่นักเรียนการศึกษาพิเศษสูงขึ้น กว่าการเรียนการสอนในห้องเรียนด้วยวิธีการเรียนปกติทั่วไป ในการสอนทักษะการอ่านเข้าใจความ การเขียน และไวยากรณ์ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฌอนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง (2541) กล่าวว่า จากหลักฐานงานวิจัยด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพบว่า ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมาสามารถสรุปได้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการศึกษายุคใหม่ ที่มีประสิทธิภาพมากและยังมีข้อได้เปรียบสื่ออื่น ๆ ด้วยกันหลายประการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นสื่อการศึกษา ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมากขึ้นในแวดวงของ ครู อาจารย์ และนักการศึกษาในปัจจุบัน ดวงกมล คำเอี่ยม (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนตาบอด ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความตื่นตัวให้ความสนใจ และสนุกสนานกับการเรียนด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้การใช้บทเรียนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับที่ Kitao Kenji (1995) กล่าวไว้ว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีในการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งต่างจากการเรียนตามปกติผู้เรียนสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ตามรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถทราบผลของการเรียนรู้ได้ทันที และดูเหมือนว่าผู้เรียนเต็มใจที่จะใช้เวลากับการทำแบบฝึกหัดในคอมพิวเตอร์มากกว่าในการเขียนลงในกระดาษและสอดคล้องกับที่ พัชรี บุศราวังศ์ (2545 : 83) กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีข้อได้เปรียบกว่าการใช้หนังสือหรือแบบฝึกหัดตรงที่เป็น การเรียนแบบส่วนตัวนักเรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีแรงจูงใจและสร้างความมั่นใจ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะช่วยเด็กที่อายุให้คุ้นเคยกับเครื่องคอมพิวเตอร์และบทเรียนนักเรียนจะไม่รู้สึกอายถ้าตอบผิด มีผู้วิจัยได้ผลว่าทั้งนักเรียนที่พิการ นักเรียนที่อายุน้อย และนักเรียนทั่วไป ชอบที่จะใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมากกว่าการเรียนแบบเดิม

จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นนวัตกรรมที่มีความสำคัญ และได้รับการนำไปใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น เนื่องจากมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงคาดว่า การนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาเป็นเครื่องมือในการสอนอักษรธรรมาภิบาล จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำอักษรธรรมาภิบาล ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานกับการเรียน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นต่อไปในอนาคต อีกทั้งยังไม่มีการศึกษาถึงประสิทธิภาพหรือผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาภิบาล และศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาภิบาล ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาภาษาญี่ปุ่น ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาภิบาล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาภิบาล

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาภิบาล ที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น
2. เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น และปรับปรุงการเรียนรู้นักศึกษาโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ ภาค กศ.บป.(การจัดการศึกษาแก่บุคลากรประจำการ) ห้อง 485411A จำนวน 27 คน ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2549 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเจาะจง (Purposive Sampling)

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่จะทำการศึกษาค้นคว้าได้แก่ วิธีอ่านและวิธีเขียนอักษรธรรมาณะ จำนวน 46 ตัว และคำศัพท์ จำนวน 45 คำ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาณะ

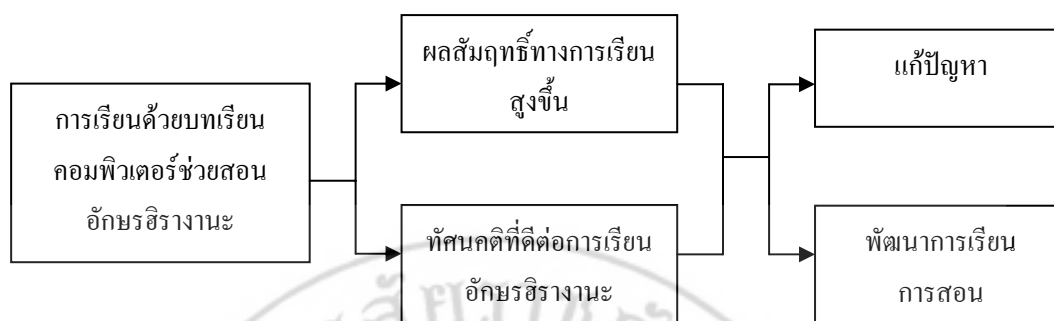
ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาณะ

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาณะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในด้านทักษะการอ่านและการเขียนอักษรธรรมาณะ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรธรรมาณะ ซึ่งสามารถสรุปกรอบแนวคิดโดยเขียนเป็นแผนภูมิ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรฮิรางานะ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อักษรฮิรางานะสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอักษรฮิรางานะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) หมายถึง บทเรียนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยข้อความ ภาพ สี เสียงสำหรับใช้ในการเรียนการสอนเรื่อง อักษรฮิรางานะ ในรายวิชาภาษาญี่ปุ่น
2. อักษรฮิรางานะ หมายถึง อักษรพื้นฐานภาษาญี่ปุ่นชนิดหนึ่ง ที่ใช้แทนเสียงหรือคำที่เป็นภาษาญี่ปุ่น ซึ่งอักษรภาษาญี่ปุ่นประกอบด้วยอักษรสามแบบ คือ ฮิรางานะ คาตากานะและคันจิ (อักษรจีน) อักษรคาตากานะใช้แทนเสียงหรือคำที่เป็นภาษาต่างประเทศ ส่วนอักษรคันจิใช้แทนเสียงและคำที่มาจากภาษาจีน

3. ประสิทธิภาพของบทเรียน หมายถึง ความสามารถของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 /80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนที่ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 80

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดโดยทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องอักษรฮิรางานะ ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5. ความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

6. ภาค กศ.บป. หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่บุคลากรประจำการคือผู้ที่กำลังปฏิบัติงาน ทั้งสังกัดภาครัฐหรือเอกชน โดยไม่จำกัดอาชีพ ซึ่งจัดการเรียนการสอนในวันเสาร์และวันอาทิตย์

